

Bắc Hàn vẫn bí mật tiếp tục chương trình hạt nhân?

Andreas Illmer BBC News

Bản quyền hình ảnh GETTY IMAGES

Tin tức nói Bắc Hàn đang tiếp tục chương trình vũ khí, dẫu đã cam kết giải trừ hạt nhân, khiến người ta nghi ngờ về sự chân thành của Bình Nhưỡng trong các cuộc đàm phán hòa bình.

Các tường thuật gần đây, dựa trên những thông tin rò rỉ từ cơ quan tình báo Mỹ, nói rằng nước này vẫn đang nâng cấp các địa điểm làm giàu hạt nhân và có các hoạt động khác nữa.

Vậy thực sự điều gì đang diễn ra?

Các cáo buộc đưa ra là gì?

Dưới đây là những gì được truyền thông Mỹ nêu ra:

- Địa điểm làm giàu hạt nhân chính thức duy nhất của Bắc Hàn tại Yongbyon đang được nâng cấp.
- Nước này đang đẩy nhanh việc làm giàu ít nhất là hai hoặc có thể hơn nữa các địa điểm, bên cạnh Yongbyon.
- Bình Nhưỡng tiếp tục sản xuất thêm các xe chở bộ phóng tên lửa đạn đạo di động.
- Bình Nhưỡng cũng đã phát triển việc sản xuất tên lửa với động cơ sử dụng nhiên liệu khô, có khả năng di động cao hơn và dễ phóng hơn.

Các tường thuật này có độ tin cậy đến đâu? Đó "chỉ là" các tường thuật, nhưng có vẻ như chính xác, theo đánh giá của những nhà quan sát đáng nể trọng chuyên theo dõi tình hình Bắc Hàn.

Thông tin được đưa ra dựa trên các nguồn ẩn danh từ giới tình báo Hoa Kỳ cũng như từ nghiên cứu của trang 38 North đối với các ảnh chụp vệ tinh địa điểm Yongbyon.

Các cáo buộc nghiêm trọng đến đâu?

"Không hoạt động nào trong số này vi phạm tới bất kỳ thỏa thuận nào được đưa ra tại kỳ họp thượng đỉnh Singapore giữa Tổng thống Donald Trump và lãnh đạo Bắc Hàn Kim Jong-un," Vipin Narang, giáo sư ngành khoa học chính trị tại MIT và là chuyên gia về vấn đề phổ biến vũ khí hạt nhân, nói.

Trong tuyên bố ra cuối kỳ họp thượng đỉnh, Bình Nhưỡng chỉ đồng ý hợp tác hướng tới việc phi hạt nhân hóa bán đảo Triều Tiên, điều mà Bình Nhưỡng coi là một tiến trình gồm nhiều giai đoạn.

Chi tiết về tiến trình này vẫn đang được hai bên bàn thảo.

"Sẽ không bao giờ là chuyện đơn phương, ngay lập tức," ông Narang nói.
"Cho nên Kim Jong-un tự do tiếp tục vận hành các địa điểm đã có."

Bản quyền hình ảnh KCNA Image caption Lãnh đạo Kim Jong-un của Bắc Hàn đã thu hút sự quan tâm của quốc tế và khu vực trong thời gian gần đây

Tuy nhiên, các tường thuật về việc Bắc Hàn tiếp tục hoạt động hạt nhân vẫn bị coi là hành động làm xói mòn tới tinh thần cuộc họp thượng đỉnh, và gây nghi ngờ về sự thành thật của Bình Nhưỡng trong việc phi hạt nhân hóa.

"Bức tranh lớn hơn ở đây là chương trình hạt nhân của Bắc Hàn vẫn tiếp diễn, được thực hiện dưới sự điều hành của Kim Jong-un, thể hiện qua bài diễn văn của ông hồi tháng Giêng, khi ông thúc giục việc tiếp tục sản xuất đầu đạn và tên lửa đạn đạo," Ankit Panda, biên tập viên tạp chí The Diplomat nói.

Tin mới nhất là gì?

Các động cơ dùng nhiên liệu khô có khả năng vận chuyển tốt hơn, do đó sẽ là một bước tiến lớn cho Bình Nhưỡng. Cùng với các bộ phóng di động, điều này có thể khiến Bắc Hàn có thể phóng hỏa tiễn từ các địa điểm được thiết lập nhanh chóng mà không bị Nam Hàn hoặc Hoa Kỳ phát hiện kịp thời.

Thế nhưng tiết lộ lớn nhất là chi tiết về các điểm làm giàu hạt nhân bí mật của Bắc Hàn. Cho tới nay, Bình Nhưỡng mới chỉ thừa nhận là họ có một địa điểm, Yongbyon.

Từ lâu nay người ta đã nghi ngờ rằng Bắc Hàn có các địa điểm bí mật khác nữa.

Một tường thuật độc quyền của NBC dựa trên các nguồn tin tình báo xác nhận và nêu tên một địa điểm như vậy, và nói ít nhất còn một địa điểm làm giàu hạt nhân bí mật nữa.

"Quý vị có thể tưởng tượng chiến lược của Bắc Hàn - không công bố đầy đủ các địa điểm của họ, cho nên họ có thể đề xuất đóng một số địa điểm mà ai cũng đã biết để đổi lấy việc được giảm bớt các lệnh trừng phạt," ông Narang nói.

Bản quyền hình ảnh KCNA Image caption Nhiên liệu khô và các bộ phóng di động sẽ là một bước tiến lớn cho Bình Nhưỡng

"Đồng thời họ lại bí mật thúc đẩy hoạt động ở các điểm bí mật."

Vì sao thời điểm đóng vai trò quan trọng?

Thông tin được đưa ra từ các nguồn tin tình báo Hoa Kỳ, theo đó nói về những điều họ đã biết được một thời gian. Ông Trump nhiều khả năng đã được báo cáo vắn tắt về các thông tin này trong thời gian chuẩn bị có cuộc họp thượng đỉnh Singapore.

Vậy tại sao bây giờ thông tin lại được tiết lộ cho báo giới?

"Mức độ tiết lộ về hoạt động hạt nhân khiến tình hình có vẻ như đây là nỗ lực đã được giới chức cho phép, nhằm đưa các thông tin đó đến với công chúng," ông Abrahamian nói.

Các chuyên gia tin rằng có hai lý do để cộng đồng tình báo Mỹ muốn tiết lộ thông tin vào thời điểm này.

Thứ nhất sẽ là "để đối phó với cách hiểu từ Nhà Trắng rằng 'nhiệm vụ đã hoàn thành' và Bắc Hàn không còn là mối đe dọa hạt nhân nữa," ông Narang nói.

Điều đó do đó có thể "kiềm chế ông Trump ít nhiều để ông ấy không thể nói là đã thành công về một điều vẫn chưa đạt được," ông Abrahamian nói.

Thứ hai là bằng việc tiết lộ tin tình báo Mỹ, Washington có thể gây áp lực lên Bắc Hàn, buộc Bình Nhưỡng thừa nhận về các địa điểm bí mật và các hoạt động bí mật của họ.

Bản quyền hình ảnh REUTERS Image caption Ông Kim Jong-un theo dõi một vụ phóng tên lửa.

Việc gây áp lực có đem lại hiệu quả không?

Câu hỏi hiện nay là liệu trong thời hậu kỳ họp thượng đỉnh Singapore thì kiểu gây áp lực thế này liệu có ép Bình Nhưỡng đi vào đúng hướng được không.

Từ những gì mới được công bố trong các tường thuật mới đây thì việc Bắc Hàn tiếp tục nỗ lực hạt nhân, quân sự cho thấy nước này có ý duy trì năng lực hạt nhân và tên lửa đạn đạo, thậm chí còn đang tiếp tục sản xuất các thứ vũ khí này.

"Có thể là Bình Nhưỡng đang tính toán rằng bất kể thế nào thì Trung Quốc cũng đã có những hành động tối đa trong vấn đề trừng phạt Bắc Hàn. Và Hoa Kỳ thực sự không thể tiếp tục mà không có sự ủng hộ của Trung Quốc," ông Narang nói.

"Kim Jong-un có thể đơn giản nói rằng 'Tôi đã làm những gì cần phải làm để phá vỡ chiến dịch gây áp lực tối đa' - và tôi cho rằng có lẽ ông ấy đã đúng."